

Bruksela, 1 czerwca 2015 r.
(OR. en)

9420/15

COHAFA 50
DEVGEN 85
ALIM 9
ONU 73
FAO 20
COAFR 180
MAMA 48
MOG 25
COEST 161
COASI 62
COLAC 62
PROCIV 26
RELEX 442

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt konkluzji Rady w sprawie wspólnych zasad dotyczących pomocy gotówkowej na różne cele w ramach reakcji na potrzeby humanitarne

1. Na posiedzeniu w dniach 21–22 maja 2015 r. Grupa Robocza ds. Pomocy Humanitarnej i Pomocy Żywnościowej (COHAFA) uzgodniła projekt konkluzji Rady w sprawie wspólnych zasad dotyczących pomocy gotówkowej na różne cele w ramach reakcji na potrzeby humanitarne, w wersji zawartej w załączniku.
2. Coreper jest zatem proszony o potwierdzenie i zaaprobowanie przedmiotowego projektu konkluzji i o przekazanie go Radzie do przyjęcia.

**PROJEKT KONKLUZJI RADY W SPRAWIE WSPÓLNYCH ZASAD DOTYCZĄCYCH
POMOCY GOTÓWKOWEJ NA RÓŻNE CELE W RAMACH REAKCJI NA POTRZEBY
HUMANITARNE**

1. Intensywność i różnorodny charakter trwających obecnie kryzysów humanitarnych, a także liczba dotkniętych tymi kryzysami członków słabszych grup społecznych, nie mają precedensu w historii najnowszej. Należy podjąć innowacyjne działania, by zapewnić możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb najsłabszych grup społecznych.
2. Rada uznaje za ważne, by obecny system pomocy uczynić bardziej skutecznym, efektywnym i ukierunkowanym na ludzi. Poprawa efektywności i skuteczności pomocy humanitarnej jest jednym z podstawowych celów Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, co podkreślono w licznych dokumentach strategicznych, takich jak Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej¹ oraz komunikaty Komisji i konkluzje Rady w sprawie pomocy humanitarnej w zakresie żywności² oraz kwestii odporności³. Jest to również jeden z głównych tematów omawianych w ramach przygotowań do Światowego Szczytu Humanitarnego, który ma się odbyć w maju 2016 r. w Stambule. Wykorzystanie pomocy gotówkowej to jedno z określonych w tych dokumentach i dyskusjach nowych rozwiązań mających znaczny potencjał.
3. W tym kontekście Rada stwierdza, że jest coraz więcej dowodów na to, że w pewnych sytuacjach wykorzystanie pomocy gotówkowej może okazać się bardziej efektywne i skuteczne niż pomoc humanitarna oparta na wsparciu rzeczowym. Ten zbiór dowodów nadal się rozszerza i zwiększa. Jednocześnie jedynie niewielki procent pomocy humanitarnej ma obecnie charakter gotówkowy.

¹ Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.

² COM(2010) 126 final z dnia 31 marca 2010 r. (komunikat Komisji) oraz ST 9133/10 (konkluzje Rady).

³ COM(2012) 586 final z dnia 3 października 2012 r. (komunikat Komisji) oraz ST 9325/13 (konkluzje Rady).

4. Rada jest przekonana, że istnieją duże możliwości zwiększenia wykorzystania pomocy gotówkowej na różne cele w ramach reakcji na potrzeby humanitarne, w zależności od sytuacji. W odpowiednich okolicznościach, podejście to gwarantuje lepsze wykorzystanie środków finansowych dzięki obniżeniu kosztów transakcyjnych; daje beneficjentom szerszy wybór środków pomocy, na bardziej godnych warunkach i w oparciu o ich preferencje; wzmacnia też pozycję słabszych grup społecznych. Może w istotny sposób przyczynić się do tego, by w reagowaniu na kryzysy pierwszoplanową rolę odgrywały dotknięte nimi osoby. Ponadto pomoc gotówkowa na różne cele wspiera lokalne rynki i może wzmocnić ożywienie gospodarcze w obrębie poszczególnych społeczności, ich gotowość i odporność na sytuacje kryzysowe, a w niektórych przypadkach może stanowić uzupełnienie istniejących systemów zabezpieczenia społecznego.
5. Rada dostrzega innowacyjny charakter pomocy gotówkowej na różne cele. Uznaje potrzebę zapewnienia, by taka pomoc zwiększała ochronę i była udzielana w poszanowaniu kwestii płci, z należyтым uwzględnieniem relacji w ramach gospodarstw domowych i zgodnie z najwyższymi standardami rozliczalności między darczyńcami a beneficjentami. Należy dopilnować, by pomoc gotówkowa na różne cele była udzielana zgodnie z zasadami humanitarnymi, była dostosowana do sytuacji i spełniała oczekiwania w zakresie skuteczności i efektywności.
6. Rada odnotowuje, że nie można stosować jednego podejścia do wszystkich sytuacji. Jeżeli mamy osiągnąć zamierzone rezultaty, np. lepsze żywienie, sposoby udzielania pomocy humanitarnej w poszczególnych przypadkach muszą uwzględniać konkretną sytuację i być częścią przemyślanego programu, gdzie pomoc gotówkowa na różne cele jest rozważana z uwzględnieniem innych możliwości. Jednocześnie programy pomocy gotówkowej na różne cele są uzależnione od istnienia działającego rynku i stabilnych cen. Należy też zapewnić bezpieczny i równy dostęp do rynków.

7. Rada z zadowoleniem odnotowuje inicjatywę Komisji Europejskiej polegającą na zaproponowaniu wspólnych zasad dotyczących pomocy gotówkowej na różne cele (przedstawionych w załączniku do niniejszych konkluzji), które stanowią strategiczne ramy stosowania pomocy gotówkowej i które przyczyniłyby się do bardziej skutecznego, efektywnego i innowacyjnego udzielania pomocy humanitarnej w różnych sektorach. Rada potwierdza swoją aprobatę dla 10 wspólnych zasad.
8. Rada zachęca UE i jej państwa członkowskie oraz partnerów w działaniach humanitarnych do uwzględnienia tych zasad przy opracowywaniu i realizowaniu działań podejmowanych w reakcji na kryzysy humanitarne. Rada zachęca UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia propagowania tych zasad w okresie poprzedzającym Światowy Szczyt Humanitarny. Zasady te mogą być również wykorzystane do tego, by przekonać partnerów w działaniach humanitarnych i inne odnośne podmioty, że w stosownych sytuacjach pomoc gotówkowa nie tylko jest skuteczna i efektywna, ale jest też sposobem zaspakajania potrzeb w sposób odpowiedzialny, przy jednoczesnym wspieraniu odbudowy i odporności.

**10 WSPÓLNYCH ZASAD DOTYCZĄCYCH POMOCY GOTÓWKOWEJ NA RÓŻNE CELE
W RAMACH REAKCJI NA POTRZEBY HUMANITARNE**

1. Działania podejmowane w reakcji na kryzys humanitarny powinny być skuteczne i efektywne oraz ukierunkowane na zaspokojenie najbardziej palących potrzeb osób dotkniętych takim kryzysem, a także zapewniać najlepsze wykorzystanie środków finansowych.
2. Muszą one zaspakajać potrzeby w różnych sektorach, być realizowane w oparciu o wielosektorową ocenę i mieć na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb.
3. Pomoc humanitarna musi być udzielana w sposób zwiększający ochronę i zapewniający zachowanie bezpieczeństwa i godności oraz uwzględnienie preferencji beneficjentów.
4. Należy dążyć do innowacyjnych rozwiązań w zakresie zaspakajania potrzeb.
5. Pomoc na różne cele należy od samego początku rozpatrywać z uwzględnieniem innych możliwości świadczenia pomocy; zawsze musimy sobie zadawać pytanie „Dlaczego nie gotówka?”
6. W zależności o charakteru i kontekstu kryzysu może być konieczne łączenie różnych możliwości przekazywania pomocy i mechanizmów jej świadczenia, a także stosowanie ich na różnych etapach kryzysu – optymalna reakcja może wymagać, by były wykorzystywane w połączeniu.
7. Na początku kryzysu należy przeprowadzić odpowiednio szczegółową ocenę zdolności rynków i usług do zaspokojenia potrzeb humanitarnych, która ma stanowić część ogólnej oceny, oraz regularnie ją monitorować i dokonywać jej przeglądu.
8. Podmioty zaangażowane w działania podejmowane w ramach reakcji na kryzys powinny od samego początku ustanowić jasną strukturę koordynacji i zarządzania oraz usprawnić ocenę, rejestrację beneficjentów oraz ukierunkowywanie i monitorowanie tych działań.

9. W miarę możliwości należy wykorzystywać powiązania z krajowymi systemami zabezpieczenia społecznego.
10. Względy rozliczalności wymagają użycia solidnych wskaźników w zakresie skutków i wyników, których liczbę należy ograniczyć i które będą stanowić kombinację wskaźników charakterystycznych dla poszczególnych podmiotów i wskaźników o szerszym zakresie.

Uzasadnienie poszczególnych zasad przedstawiono w dokumencie koncepcyjnym „10 wspólnych zasad dotyczących pomocy gotówkowej na różne cele w ramach reakcji na potrzeby humanitarne”. Jest on dostępny na stronie internetowej Komisji Europejskiej pod adresem:

http://ec.europa.eu/echo/files/policies/sectoral/concept_paper_common_top_line_principles_en.pdf
